

„Čtení“ jako „přístup“

„Vnímání“ nesmíme chápat jako kauzální následek vnějšího působení, nýbrž od samého základu (počátku, nejprimitivnějších forem) jako „čtení“ (což znamená něco víc než „interpretaci“, jak jí obvykle rozumíme). Možná má dobrý „smysl“, že o smyslových orgánech resp. jejich funkcích a výkonech mluvíme jako o „smyslech“, neboť „vjem“ chápaný jako pouhý následek externího podnětu by nemohl přece žádný „smysl“ mít. Běžně se interpretací myslí jakýsi vysvětlující dodatek k tomu, co nějak máme před sebou. „Čtení“ je však něčím dalekosáhlejším, co takovou interpretaci sice v sobě obsahuje, zahrnuje ji, ale nezůstává u toho, co takto interpretuje, ale od takto interpretovaného přechází, překračuje k něčemu, co ono interpretované neobsahuje, ale co je teprve jakoby „za ním“. Čtení totiž neznamená jen správné vyluštění nějakých značek resp. objasnění, čím jsou a proč jsou seřazeny právě tak a ne jinak, ale porozumění tomu, k čemu ty značky slouží, k čemu jsou dobré právě v tom konkrétním seřazení a k čemu jen jakoby odkazují, k čemu se odnášejí (či k čemu spíš nás odvádějí a vedou od toho, co máme před sebou a co nějak interpretujeme).

(Písek, 090523-2.)